

Toimetaja Ene Poll, tel 6 144 200, e-mail ene@epl.ee

Tõnis Kaumann lõi lasteoperi kolme nädalaga

Piret Tali

► Sel pühapäeval esietendub Estonias Neeme Kuninga kirjutatud ja lavastatud lasteetendus "Ooperimarakratid", kus kõik osatäitjad on lapsed. Teises vaatuses esitlusele tuleva 10-minutilise lasteoperi "Pomm" kirjutas noor helilooja Tõnis Kaumann (30). See on juba kolmas lastelavastus, millele ta muusika on kirjutanud.

Kaht tema muusikaga lasteetendust mängiti Nukuteatris. Need olid "Timbu-Limbu ja lumemöldrid" ning "Sõber kurk". "Vanemuises hakati taas "Timbu-Limbut" lavastama ja ma teen selle jaoks praegu muusikale uusi seadeid," lausub helilooja. "Lastele kirjutamine on tänuväärne töö, endal on lõbus, kuid samas tuleb ka seda tööd teiselt võtta," sõnab Kaumann. Suvel etendus Von Krahli teatris tema muusikale valminud tantsuetendus Yoshiko Chuma koreograafias.

Helilooja muigab ja ütleb, et kolme nädalaga etendusele muusikat ta varem kirjutanud ei ole. "Idee luua lasteetendusele originaalmuusika tuli septembri keskpaigas, kirjutama hakkamisest teose üle andmiseni oli aega kõigest kolm nädalat," sõnab Kaumann. Enne homset esietendust ta suuremat närvipinget ei tunne.

KÜMME LÖBUSAT OOPERI-LAST. "Hästi lahedad lapsed teevad etenduses kaasa," ütleb helilooja. "Kaks korda päevas on proovid, kaks koosseisu mängib, vanemad ja lapsed on ikka väga tublid, et nad sellele vastu panevad. Koolis tuleb ju ka käia." Esimeses vaatuses tutvustatakse ooperietenduse sündi, kus on sellises tegelased nagu bass Basilio Bassino, bariton Jevgeni Baritonov, kastiimilunpataik Cass Chen-

TÕNIS KAUMANN (30)

• **Õppinud:** Tallinna Muusikakesk-kool muusikateooria ja kompositsioon (õpetaja Rene Eespere), 1989 Eesti Muusikaakadeemia kompositsioon (õpetaja Raimo Kangro), 1994, lõpetas magistrina (professor Jaan Rääts (2001)

• **Teosed:** "Nihilissimus acutus" kammerorkestrile (1996), "Skeletisümfoonia" (1996), Op 1/97 keelpilliorkestrile, "Pettus" (1997), Op 1/98 ehk stseene olematust filmist brassorkestrile (1998), Op 1/99 "Ecce homo" (1999), "Mutant" (Lugu gripivirusest) (2000), "Tenebrae responsoriums, Long Play" (2001)

• **Kaumanni muusikat**
www.music.ee/

takse lava taha. "Seal on mitmeplaanilist nalja, lastele valmistab lusti üks asi, täiskasvanutele teine, kindlasti on ka teatrisest nalja, suhteid, mis sellistes kollektiivides arenevad," muigab Kaumann.

"Ooperimarakrattide" juures võlus teda võimalus töötada sümfooniaorkestriga. "Orkesteri kokku kutsumine on kallis lõbu, oma teoseid orkestri esituses ei kuule helilooja just tihti," sõnab Kaumann, kes loodab, et see ei jää tal ainsaks tööks Estonias. Uuemal ajal on moes kirjutada lühioopereid, mida publiku meelehärmi vältimiseks muusikalideks kutsutakse. Eks midagi sellist Kaumannil meele mõlgubki.

"Ooperimarakrattide" muusika on küll sümfooniaorkestriga sisse mängitud, kuid tuleb etenduses fonogrammi pealt, sest kümneks minutiks pole mõtet sümfooniaorkestrit kohale kutsuda.

LENNART MERILE PÜHENDATUD MUUSIKA. Tõnis Kaumann ei tahaks kirjutada nüüdismuusikat, mille esiettekanne jääbki ainsaks ajaloos. "Muusikal võiks siiski laiem kõlapind olla," tunnustab noor helilooja. Tal on raske on muusikat kuidagi määratleda. "See on muusikaajaloolaste asi paarisaja aasta pärast, seda ette teha ei saa," lausub ta.

Sellest hoolimata on paljusid tema teoseid esitatud nüüdismuusika festivalidel (Tartu Uue Muusika Päevad, Nydy, Eesti Muusika Päevad). Kaumann on võitnud ka kompositsioonikonkursi Euroopa noor helilooja Londonis. Temalt tellis ajaleht Eesti Ekspress Lennart Merile pühendatud muusikapala, mis sai nimeks "Ecce homo".

"Praegu olen enamikust kõrvaltegevustest loobunud, tegelen ainult heliloomingu ja

bu-Limbut" lavastama ja ma- teen selle jaoks praegu muusika- kale uusi seadeid," lausub heli- looja. "Lastele kirjutamine on tänuväärne töö, endal on lõbus, kuid samas tuleb ka seda tööd teiselt võtta," sõnab Kau- mann. Suvel etendus Von Krahli teatris tema muusikale valminud tantsuetendus Yoshi- ko Chuma koreograafias.

Helilooja muigab ja ütleb, et kolme nädalaga etendusele muusikat ta varem kirjutanud ei ole. "Idee luua lasteetendu- sele originaalmuusika tuli sep- tembri keskpaigas, kirjutama hakkamisest teose üle andmi- seni oli aega kõigest kolm- nädalat," sõnab Kaumann. En- ne homset esietendust ta suu- remat närvipinget ei tunne.

KÜMME LÕBUSAT OOPERI- LAST. "Hästi lähedad lapsed teevad etenduses kaasa," ütleb helilooja. "Kaks korda päevas on proovid, kaks koosseisu mängib, vanemad ja lapsed on ikka väga tublid, et nad selle- le vastu panevad. Koolis tuleb ju ka käia." Esimeses vaatuses tutvustatakse ooperietenduse sündi, kus on sellises tegelased nagu bass Babilio Bassino, bariton Jevgeni Baritonov, kostüümikunstnik Coco Chanel jpt.

Kõige vanem etenduses osa- lev laps on 15-aastane ja kaks noorimat 9-aastased poisid. "Need kõige nooremad ongi hästi head tegelased," sõnab heli- looja. "Aga sellise lastelavastu- se tegemise juurde kuulub paras ports politseitööd, tegu on elavate inimestega, kes ei püsi paigal ja kes ei pruugi alati kesken- dunud olla."

Kogu esimese vaatuse jook- sul käib sagimine ooperieten- duse valmimise ümber, vaada-

...opereid, mida publiku meelehärmi vältimiseks muusi- kalideks kutsutakse. Eks mida- gi sellist Kaumannil meeles mõlgubki.

"Operimarakrattide" muu- sika on küll sümfooniaorkestri- ga sisse mängitud, kuid tuleb etenduses fonogrammi pealt, sest kümneks minutiks pole mõtet sümfooniaorkestrit ko- hale kutsuda.

LENNART MERILE PÜHENDA- TUD MUUSIKA.

Tõnis Kaumann ei tahaks kirjutada nüüdismuu- sikat, mille esiettekanne jääb- ki ainsaks ajaloo. "Muusikal võiks siiski laiem kõlapind olla," tunnistab noor helilooja. Tal on raske on muusikat kuidagi mäa- ratleda. "See on muusikaajaloo- laste asi paarisaja aasta pärast, seda ette teha ei saa," lausub ta.

Sellest hoolimata on paljusid tema teoseid esitatud nüüdis- muusika festivalidel (Tartu Uue Muusika Päevad, Nydy, Eesti Muusika Päevad). Kaumann on võitnud ka kompositsioonikon- kursi Euroopa noor helilooja Londonis. Temalt tellis ajaleht Eesti Ekspress Lennart Merile pühendatud muusikapala, mis sai nimeks "Ecce homo".

"Praegu olen enamikust kõrvaltegevustest loobunud, tegelen ainult heliloomingu ja laulmisega," sõnab Kaumann.

Ta laulab gregoriaani an- samblites Vox Clamantis ja Scandicus, Heinavanker, ja Hortus Musicuse motettkooris. "Hakkasin kolme aasta eest laulmist õppima, sest poolikult ja oskamata pole mõtet midagi teha," lausub Kaumann.

"Lastele kirjutamine on tä- nuväärne töö, endal on lõ- bus," sõnab helilooja Tõnis Kaumann. FOTO: PRIIT SIMSON